

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 19/2010-6

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. januára 2010 predbežne prerokoval sťažnosť súdneho exekútora JUDr. J. F., S., zastúpeného JUDr. D. S., H., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Svidník v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C/33/2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. J. F. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. decembra 2009 doručená sťažnosť súdneho exekútora JUDr. J. F., S. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného JUDr. D. S., H., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote

podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Svidník (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C/33/2009.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je účastníkom súdneho konania o náhradu škody proti odporcovi – Slovenská republika, v zastúpení Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, organizačná zložka Okresný súd Humenné, ktoré začalo jeho návrhom doručeným Okresnému súdu Humenné 10. marca 2008. Vec bola prikázaná okresnému súdu, pretože sudcovia Okresného súdu Humenné boli uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8 NcC 10/2009 z 2. apríla 2009 vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí. Okresný súd vyzval 30. júla 2009 navrhovateľa na zaplatenie súdneho poplatku, proti čomu navrhovateľ zaslal námietky zo 17. augusta 2009. Sťažovateľ ďalej uvádza: *„Navrhovateľ sa dožaduje svojich práv na všeobecných súdoch SR od 10. 3. 2008. Odvtedy uplynulo viac ako 20 mesiacov a odporca sa zmohol akurát na jednu výzvu, obsah ktorej je dokonca v rozpore so zákonom. Práva navrhovateľa garantované Ústavou SR sú preto porušené.“*

Sťažovateľ preto navrhuje, aby ústavný súd vydal takýto nález:

„1. Základné právo navrhovateľa na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd; postupom odporcu v právnej veci vedenej pod sp. zn. 3 C/33/2009 navrhovateľa: JUDr. J. F., S., SR, proti odporcovi: Slovenská republika, Okresný súd Svidník, Sovietskych hrdinov 200/35, 089 01 Svidník, o náhradu škody vo výške 5.048,63 EUR s príslušenstvom, porušené bolo.

2. Prikazuje sa odporcovi Okresný súd Svidník, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov.

3. Navrhovateľovi priznáva finančné zadosťučinenie v sume 5.000,- EUR, ktoré mu je odporca povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Odporca je povinný uhradiť navrhovateľovi trovy konania v sume 245,70 EUR do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu na účet navrhovateľovho právneho zástupcu (advokáta).“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podmienky konania o sťažnostiach sú upravené v ustanoveniach § 20 a § 49 až § 56 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), pričom nesplnenie všeobecnej alebo osobitnej podmienky je dôvodom na odmietnutie sťažnosti podľa § 25 ods. 2 citovaného zákona.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitostí predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy

podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. Inými slovami, ústavný súd môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (napr. III. ÚS 199/02).

Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorého sa mal dopustiť okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C/33/2009.

Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (napr. I. ÚS 167/03). Posúdenie otázky, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy (ako aj právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), ústavný súd skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Z judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že nie každý zistený prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 57/01, I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 61/03).

Ústavný súd na základe svojej konštantnej judikatúry (I. ÚS 120/03, I. ÚS 66/04, II. ÚS 57/01) berie do úvahy, že odmietnuť sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú možno aj vzhľadom na skutočnosť, že argumenty v sťažnosti sťažovateľa nepreukázali v čase

podania sťažnosti takú intenzitu porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie (II. ÚS 93/03), resp. že na základe skutočností uvedených v sťažnosti nemožno postup súdu považovať za taký, ktorý by signalizoval pri predbežnom prerokovaní možné porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 131/03).

Ústavný súd preto sťažnosť v časti, v ktorej sťažovateľ namieta porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu, odmietol ako zjavne neopodstatnenú vzhľadom na to, že podľa jeho názoru doterajší priebeh konania pred označeným súdom nesignalizuje reálnu možnosť porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v takom rozsahu a intenzite, ktoré by si vyžadovali prijatie sťažnosti na ďalšie konanie. Okresnému súdu bola vec prikázaná uznesením z 2. apríla 2009, súd ďalej konal tak, že zaslal navrhovateľovi výzvu na zaplatenie súdneho poplatku z 30. júla 2009. Sťažovateľ namietal proti výzve podaním zo 17. augusta 2009. Od tohto podania sťažovateľa do podania sťažnosti ústavnému súdu 4. decembra 2009 uplynuli 3 mesiace a 16 dní, čo ani vzhľadom na celkovú dĺžku konania nie je možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle citovaného článku ústavy. Dĺžka konania a všetky uvedené skutočnosti, t. j. doba, počas ktorej bol spis na Okresnom súde Humenné, ako aj doba, ktorá uplynula od podania námietok sťažovateľa na výzvu súdu, vylučujú, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C/33/2009 došlo ku zbytočným prietahom znamenajúcim porušenie sťažovateľovho označeného ústavného práva.

Ústavný súd na predbežnom prerokovaní tejto sťažnosti podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ďalej skúmal, či v danom prípade nejde aj o jej neprípustnosť.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci. Ústavný súd preto v prípadoch namietaného porušenia základných práv v dôsledku zbytočných prietáhov v konaní zapríčinených všeobecným súdom skúma, či sťažovateľ využil právne prostriedky, ktoré mu na ochranu jeho práv poskytuje zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) v ustanoveniach § 62 a nasl. Ústavný súd zistil, že sťažovateľ pred podaním sťažnosti ústavnému súdu nenamietal postup okresného súdu tak, ako mu to umožňuje zákon o súdoch, pretože jeho predsedovi nepodal sťažnosť na prietahy v konaní.

Nekonanie týmto spôsobom má za následok nesplnenie sťažovateľovej povinnosti vyčerpať dostupný prostriedok ochrany svojich práv alebo slobôd. Z uvedeného dôvodu je sťažnosť sťažovateľa posúdená ústavným súdom aj ako neprípustná.

Ústavný súd sa ďalej zaoberal otázkou, či sťažnosť nebola podaná niekým zjavne neoprávneným.

Sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je individuálnym právnym prostriedkom na ochranu ústavne zaručených základných práv alebo slobôd fyzických osôb alebo právnických osôb.

Definičným znakom pojmu sťažnosť je zásah orgánu verejnej moci do týchto základných práv alebo slobôd. Zmyslom a účelom sťažnosti je ochraňovať fyzické osoby a právnické osoby pred zásahmi do ich základných práv alebo slobôd predovšetkým zo strany orgánov štátu (rozhodnutiami, opatreniami alebo inými zásahmi).

Predpokladom aktívnej procesnej legitímácie na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je to, že fyzická osoba a právnická osoba má spôsobilosť byť nositeľom základných práv a slobôd.

Pokiaľ štát vystupuje v právnych vzťahoch ako subjekt verejného práva a súčasne ako nositeľ verejnej moci, z povahy veci vyplýva, že nie je a ani nemôže byť súčasne nositeľom (subjektom) základných práv a slobôd (I. ÚS 29/97).

Podľa § 2 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) je exekútor štátom určenou a splnomocnenou osobou na vykonávanie núteného výkonu súdnych a iných rozhodnutí. V zmysle § 5 ods. 1 citovaného zákona má exekútor v súvislosti s výkonom exekučnej činnosti postavenie verejného činiteľa. Podľa ods. 2 tohto ustanovenia je vykonávanie exekučnej činnosti výkonom verejnej moci.

V zásade pritom nie je vylúčené, aby aj orgány verejnej moci podali sťažnosť podľa čl. 127 ústavy (napr. vo vlastníckych sporoch, keď vystupujú v súkromnoprávných vzťahoch v rovnom postavení s ostatnými účastníkmi konania). Orgán verejnej moci (štátny orgán) môže podať sťažnosť, len pokiaľ je postihnutý ako „každý“, a nie ako „nositeľ verejných úloh (verejného záujmu)“, resp. pri výkone právomoci štátu.

Iný prístup k tejto otázke by znamenal popretie zmyslu základných práv a slobôd aj zmyslu samotného konania o sťažnosti.

Sťažovateľa v konaní o náhradu škody proti odporcovi – Slovenská republika, v zastúpení Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, organizačná zložka Okresný súd Humenné, nemožno považovať za osobu, ktorá je oprávnená namietať porušenie svojich základných práv sťažnosťou domáhajúcou sa začatia konania pred ústavným súdom.

Z uvedených dôvodov ústavný súd usúdil, že sťažnosť bola podaná zjavne neoprávnenou osobou.

Na základe všetkých uvedených skutočností, ale najmä berúc do úvahy celkovú doterajšiu dobu konania, ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. januára 2010